

u skladištu tako da bude osiguran od ovakvih i sličnih opasnosti koje mogu proisteći iz drugog ukrcanog tereta.

B.J.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 28.VII 1962.

S.p.a.Henry Coe i Clerici c/a S.p.a.,
Anglo Elementar, Tirrenia S.p.a. Di
Navigazione c/a I.M.A.R.

Prijevoz stvari morem - Prekrcaj tereta - Kod prosudjivanja da li se radi o jednom pravnom poslu, ili o dva nezavisna prijevozna ugovora, treba uzeti u obzir volju stranaka - Klausula u teretnici, koja brodaru dopušta prekrcaj, ne znači da se uvijek radi o dva posla, pa ni u slučaju da brodar prema toj klauzuli ograničava svoju odgovornost za prvi prijevoz - Ako proizlazi iz volje stranaka da su sklopile jedinstveni posao, brodar, unatoč navedenoj klauzuli, odgovara za cijeli put - Osigurateljeva isprava, kojom se utvrđuje šteta na teretu, može poslužiti kao dokaz i protiv brodara, ako je brodar bio obaviješten da će se teret pregledati i ako je šteta dokazana i s drugim dokaznim sredstvima - Ugovor o ukrcanju i iskrcanju po svojoj pravnoj prirodi je ugovor o uslugama, pa i kada se teret uskladištava na maone da bi bio prekrčan na drugi brod - Ako je brodar predao teret na uskladištenje zato što se primalac nije na vrijeme prijavio, radi se o ugovoru o depozitu u korist treće osobe

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu kave iz Paranague u Trst. U teretnici je bilo navedeno da brodar može prekrcati teret, i da za štetu odgovara samo za svoj sektor puta. Budući da linijski brod, koji je preuzeo teret u Paranague, nije išao u Trst, kava je bila prekrčana na drugi brod u Genovi i odatle upućena u Trst. Prije prekrcaja bila je smještena u maone stivadora. Ugovor o drugom prijevozu sklopio je agent prvog brodara ali u funkciji špeditora, tj. u svoje ime, a za tuđji račun.

U sporu za naknadu štete učestvovali su agent prvog vozara, drugi vozar i stivador koji je prekrcao teret u Genovi. Spor je rješavao apelacioni sud, koji je prvog vozara učinio odgovornim za naknadu štete. Kasacioni sud je potvrdio tu presudu.

Jedno od glavnih pitanja za rješenje ovog spora bilo je i to da li se radi o jedinstvenom prijevozu, ili o dva samostalna prijevozna posla, i to jedan na relaciji Paranague-Genova, a drugi Genova-Trst. Apelacioni sud smatra da se radi o jedinstvenom poslu, a to stajalište potvrdila je i kasacija. Agent navodi, u korist stajališta da

se radilo o dva samostalna posla, da je u teretnici bilo izričito predviđeno da brodar odgovara samo za prvi dio puta, i da je takva klauzula dopustiva, jer se ne radi o ograničenju zakonske odgovornosti brodarove, već o utvrđivanju opsega obveza koje brodar preuzima ugovorom. Sud na ove žaliteljeve navode kaže da pitanje treba riješiti u vezi s konkretnom voljom stranaka: naimo, da li su stranke namjeravale sklopiti dva ugovora s vozarevom dužnošću da sklopi novi ugovor, ili je brodar preuzeo obvezu da će se prijevoz izvršiti na čitavom putu pod njegovom odgovornošću. On prihvata stajalište apelacionog suda da iz konkretnih okolnosti proizlazi da su stranke smijerale na jedinstveni posao. Točno je, što tvrdi žalitelj, da je strankama bilo poznato da prvi brod na ide u Trst, ali za sve to druge relevantne okolnosti govore za jedinstveni ugovor. Tako npr. teretnica je bila izdana za Genovu s opcijom za Trst, druga teretnica za relaciju Genova-Trst izdana je po naredbi agenta prvog broдача u Trstu; teret je bio preuzet od primaoca na osnovi prve teretnice; vozarina za čitav put plaćena je prvom vozaru. Obzirom na ovo klauzula u teretnici, kojom brodar ograničava svoju odgovornost na prvi sektor puta, nije dopustiva, jer se ne radi o utvrđivanju opsega ugovornih obveza stranaka, nego o nedopustivom ograničenju odgovornosti broдача.

Sud odbacuje kao pravno irelevantan žaliteljev navod da je on sklopio ugovor u svojstvu špeditera, tj. u vlastite ime. Njegova pozicija u drugom ugovoru ne može utjecati na prava i obveze stranaka iz prvog ugovora, budući da je on radio kao zastupnik prvog broдача.

Žalitelj je nadalje naveo da je apelacioni sud pogriješio kad je za utvrđivanje štete priznao kao valjan dokaz osigurateljevu ispravu. U postupku je utvrđeno da je brodar bio obaviješten kad se teret pregledati. Osim toga kad je šteta utvrđivana i drugim dokaznim sredstvima, navedeni certifikat može poslužiti kao dokaz i protiv broдача.

Predmet sudskog rješavanja bila je pravna priroda ugovora sa stivadorom u Genovi. Prema žaliteljevom stajalištu radilo se o ugovoru o depozitu, jer je kava kroz nekoliko dana bila uskladištena na stivadorovim maonama. Sud drži da se kod operacija ukreaja i iskreaja radi o ugovoru o službi, i da je stivador odgovoran prema načelima toga ugovora. Ali, ako se radi o predaji tereta stivadora, jer se primaoc nije na vrijeme prijavio, posao poprimg oblik ugovora o depozitu u korist treće osobe - primaoca. Činjenica da se prekreaj vrši pomoću maona ne može ugovor o službi pretvoriti u ugovor o depozitu, pa ni u slučaju kad je teret bio uskladišten na maonama kroz nekoliko dana radi prekreaja na drugi brod.